

Leren kan veel leuker en effectiever!

Mindmappen voor leerlingen

Mindmappen is een eenvoudige techniek die leerlingen helpt om beter te onthouden, makkelijker te plannen en sneller te brainstormen. Mindmappen is niet nieuw, maar wordt in het onderwijs nog nauwelijks gebruikt. Dat terwijl leerlingen er veel profijt van kunnen hebben. En bovendien: ze vinden het leuk.

De techniek van het mindmappen is ontwikkeld door de Engelse psycholoog en roeicoach Tony Buzan. De kracht ervan is dat het de samenwerking tussen de linker- en rechterhersenhelft stimuleert, vertelt Heleen Schoots, senior-adviseur bij KPC Groep en een van de auteurs van het boekje *Mindmappen voor leerlingen*. “Onze linkerhersenhelft gebruiken we met name voor taal, rekenen, analyseren enzovoort. In de rechterhersenhelft vinden de meer creatieve processen plaats. Dat deel van de hersenen is dol op beelden, op kleuren en vormen. Daar worden de grote verbanden gelegd.”

Traditioneel doet het onderwijs een groot beroep op de linkerhersenhelft. Daarmee blijft een groot deel van de hersencapaciteit onbenut. Voor leerlingen die juist in dat deel van de hersenen een probleem hebben, zoals bijvoorbeeld leerlingen met dyslexie, kan het werken met mindmaps helpen om de informatie beter te structureren en makkelijker vast te houden. “Ik wil wel benadrukken dat niet alleen leerlingen met dyslexie bij deze techniek baat hebben. Als je maar één hersenhelft gebruikt, gebruik je immers ook maar de ‘helft’ van je hersencapaciteit. En in werkelijkheid zelfs maar één vijfde. De som is in dit geval namelijk meer dan de delen: één plus één is vijf.”

Het boekje *Mindmappen voor leerlingen* laat op een eenvoudige manier zien wat mindmappen is en hoe het werkt. Het is niet moeilijk, wel wat vreemd in het begin, aldus Schoots. “Het is vooral een kwestie van veel doen. Mensen die er voor het eerst mee in aanraking komen, roepen vaak: ‘O, het is gewoon een woordweb’. Maar het is meer. Het gebruik van kleuren en vormen – kleine illustraties – is essentieel. Dat stimuleert nou juist die rechterhersenhelft.”

Leerlingen vinden het leuk om te doen, zo blijkt uit ervaring. Schoots: “En nog belangrijker: het werkt! Afgelopen najaar hebben we een pilottraining over mindmappen uitgevoerd met leerlingen van het Lingecollege in Tiel. Aan het einde van die training gaven de leerlingen aan dat ze minder tijd kwijt waren met het leren voor hun proefwerk dan voorheen en dat ze een beter punt hadden.” Op basis van deze pilottraining is een draaiboek gemaakt voor scholen die met mindmappen aan de slag willen: *Leerlingen leren mindmappen*.

KPC Groep organiseert tweedaagse studiebijeenkomsten voor docenten om mindmappen te leren gebruiken in hun lessen. De eerste tweedaagse is gestart en de deelnemers zijn enthousiast om het in de praktijk te gaan invoeren. “Het mooie is dat je er veel mee kunt. Als docent voor je eigen verwerking van alle informatie die op je af komt, voor het ondersteunen van leerlingen met studie en/of motivatieproblemen en voor het aanbieden van de stof tijdens de les.”

Heleen Schoots ziet het als een belangrijke voorwaarde dat docenten die samen met hun leerlingen aan de slag willen met mindmappen, ook zelf weten wat mindmappen is. “En niet alleen om leerlingen te ondersteunen, maar ook om zelf te gebruiken in de les. Ze zouden zelf bijvoorbeeld bij de voorbereiding van hun les het begin van een mindmap op het bord kunnen tekenen. Ze zetten het thema waar ze het over gaan hebben centraal en geven aan hoeveel hoofdtakken er zijn, met de bijbehorende subthema’s enzovoort. Leerlingen nemen dit eerst over en gaan vervolgens zelf aan de slag om aan de hand van het boek, een video of de uitleg een of meer takken verder uit te werken. Daarna kunnen ze de mindmap aan elkaar presenteren.”

De eerste reacties van docenten die er op deze manier mee bezig zijn gegaan, zijn positief. Het werken met mindmaps beïnvloedt niet alleen hun eigen handelen (“Het maakt dat je zelf helder hebt wat je gaat

doen”), maar ze zien ook duidelijk dat het de leerlingen iets oplevert: “Wat opvalt is dat leerlingen de stof aan de hand van een mindmap goed kunnen navertellen.”

Het boekje 'Mindmappen voor leerlingen' is ontwikkeld door Heleen Schoots en Albert Cox en is te bestellen bij KPC Groep, afdeling Verkoop, verkoop@kpcgroep.nl, 073 6247 354 of via www.kpcgroep.nl (prijs per 20 stuks: € 14,-; bestelnummer 251050). De handreiking 'Leerlingen leren mindmappen' is gratis bij bestelling van een of meer sets van het boekje 'Mindmappen voor leerlingen'. De tekst is ook te downloaden vanaf www.kpcgroep.nl/mindmappen.

Op 13/21 september, 20 september/12 oktober en 14 september/11 oktober organiseert KPC Groep tweedaagse studiebijeenkomsten voor docenten en coördinatoren over de achtergronden en de techniek van het mindmappen. Ook bestaat de mogelijkheid om studiedagen op locatie te verzorgen. Voor meer inhoudelijke informatie over mindmappen: KPC Groep, Heleen Schoots, h.schoots@kpcgroep.nl, of Albert Cox, a.cox@kpcgroep.nl.